

ו. שתי הלחם נאכלים לא פחות מיומיים מעת אפייתן – לדעת הסובר אפייתן אינה דוחה יום טוב, וכן סתם תנא דידן (וכן פסק הרמב"ם). ולא יותר משלשה ימים – כאשר חל יו"ט להיות אחר השבת, שאז אפייתם מוקדמת לערב שבת.

לחם הפנים – אין פחות מתשעה (כולל יום הסיידור ויום הסילוק), שהרי נאפה מערב-שבת ונאכל לשבת הבאה. ולא יותר על אחד-עשר – כאשר חלים שני ימי ראש השנה בחמשי וששי, כי אז נאפה ביום רביעי ונאכל במוצאי שבת הבאה (שהרי אותה שבת הוא יוהכ"פ. ואמנם לא אמרו 'שנים עשר יום' – כיון שבקדשים הלילה נמשך אחר היום שעבר. רש"י. והתוס' פרשו בע"א).

לדברי רשב"ג בשם ר"ש בן הסגן, אפיית הלחם דוחה יום טוב.

פרק שנים עשר; דפים ק – קא

קסח. האם יש פדיון לדברים דלהלן, בטמאים ובטהורים?

א. בהמת הקדש.

ב. עופות.

ג. מנחות ונסכים.

ד. עצים, לבונה, כלי שרת.

א. בהמה תמימה – אינה נפדית. ואפילו הקדישה (באיסור. תמורה ז) לבדק הבית, אין פודים אותה אלא לצרכי מזבח.

משמע לכאורה בגמרא שבאופן זה שהקדישה לבדה"ב, אינה יוצאה מידי מזבח מדרבנן, משום שבהמה תמימה אינה מצויה. וכן מבואר בתוס' (ק; זכחים נט:). ואולם יש מצדדים שהוא דין תורה (ע' משל"מ ושעה"מ ערכין ה,ה בדעת הרמב"ם שם ה"ז; אחיעזר ח"ב מג,ב. וערש"י גטין לה: ובראשונים).

נפל בה מום קבוע – בין קודם הקדשה בין אחר כך – נפדית.

ודוקא לפני שחייתה, אבל לאחר שחיטה כבר נתקדשה קדושת הגוף ע"י כלי ושוב אין לה פדיון בכל אופן (רש"י). ואפילו בעודה מפרסת שהיא בת העמדה והערכה – ע' אחיעזר ח"ב כה,א. וע"ע: רש"ש; 'חדושי הגר"ח על הש"ס'; הר צבי; חסדי דוד על התוספתא רפי"ב).

ב. אין פדיון לעופות, שלא נאמר פדיון אלא בבהמה (כיון שהעופות אינם טעונים כלי, הרי הם קדושים קדושת הגוף).

ואפילו עוף מחוסר אבר אין לו פדיון (תוס' מעילה יב. וע' גם אבנ"ז או"ח שלא. ואולם בספר הר צבי יצא לידון שלהרמב"ם יהא פדיון בעוף מחוסר אבר שאינו יכול לפרוח. וע' קרן אורה וחסדי דוד). ואולם אם קדם מומן (- חסרון אבר) להקדשן – נפדים (תוס' עפ"י תוספתא. וע"ש שצריכים העמדה והערכה. ובמנ"ח (שנד,ה) כתב בדעת הרמב"ם שא"צ, ונפדים גם לאחר מיתה להיסק. וע' גם משנה למלך איסורי מזבח א,י; או"ש מעילה ה,י).

ג. המנחות והנסכים; עד שלא קדשו בכלי – יש להם פדיון, שקדושתם קדושת דמים. לדעת שמואל, וי"א גם רבי אושעיא: נפדים אפילו טהורים. ולדעת רב כהנא, וי"א רבי אושעיא – אינם נפדים אלא כשנמארו. וכן פסק הרמב"ם.

וכן אמר רבי אלעזר, אלא שחילק ואמר שמנחת חוטא נפדית אפילו טהורה (מחטאתו; על חטאתו – מכאן שעני והעשיר פודה מנחתו ומביא קרבן עשיר).
משקדשו בכלי – אין להם פדיון, שקדושתם קדושת הגוף.

ד. עצים ולבונה וכלי שרת – אין להם פדיון. מבואר בגמרא שמדרבנן הוא, משום שאינם מצויים או משום שנחשבים כטהורים.

יש שכתבו בדעת הרמב"ם שאם נטמאו או נפסלו – יש להם פדיון (עפ"י להם משנה איסור"מ ו,ה; אבי עזרי אבה"ט יא,ג). ויש סוברים רק אם נפסלו בפסול אחר יש להם פדיון, אך לא כשנטמאו (שעה"מ איסור"מ ו,ד ועוד).

ואולם עצים שנתקדשו בכלי ע"י שיפויין (וכן בקרבן עצים ואליבא דרבי), וכן לבונה שניתנה בכלי – אין להם פדיון מהתורה, שקדשו קדושת הגוף.

א. וכן כלי שרת, לר' נחמיה – אין להם פדיון מהתורה (עפ"י תוס'). ויש חולקים (ע' תוס' מעילה; שעה"מ סוף הל' איסור"מ).

ובספר אור שמח (איסור"מ ו,ד) כתב שלאחר שנעשה בהם עבודה – לכולי עלמא אין להם פדיון מהתורה. והדיון בגמרא אמור רק כל עוד לא נתחנכו בעבודה (וכן משמע בפירוש הראב"ד לתו"כ בחקוטי ד. וע"ע בקרן אורה כאן ובמעילה יט:).

ב. כלים שנפסלו מעבודה לצמיתות – בשעה"מ (סוף הל' איסור"מ) כתב שיש להם פדיון (וע"ע בני בנימין ח"א לה-לט; יד דוד כאן).

דפים קא – קב

קסט. א. האם עצים ולבונה של הקדש מקבלים טומאה?

ב. האם איסורי הנאה מטמאים טומאת אוכלין?

ג. פיגל בעבודת הזבח או המנחה – האם הקרבן מטמא טומאת אוכלין?

ד. קרבן שנותר לאחר זמנו – האם מטמא טומאת אוכלין?

ה. צריד (= גוש שלא נבלל) של מנחות – האם מטמא טומאת אוכלין, ועושה 'שני' בנגיעתו בדבר אחר?

א. עצים ולבונה שנתקדשו בכלי, אף על פי שאינם אכל, מקבלים טומאה משום חיבת הקודש.

א. פרושו התוס' שעד שלא נתקדשו בכלי, כגון עצים קודם שיפוי ולבונה שלא ניתנה בכלי –

מקבלים טומאה מדרבנן, משקדשו בכלי – מהתורה. והביאו מרש"י במקום אחר שלאחר

שנתקדשו בכלי אינו אלא מדרבנן, וקודם שנתקדשו בכלי, אפילו מדרבנן אין מועילה חיבת

הקודש. (עתוס' חולין לו ושו"ת הרשב"א ח"א לד).

ויש שתלו דין זה במחלוקת התנאים האם העצים דינם כקרבן גמור אם לאו, שאם אינם כקרבן

אין חיבת הקדש מכשירתם לטומאה [ולדעה זו עיקר הכתוב בא ללבונה ולא לעצים] (עתוס'

חגיגה כד. פירוש המשנה לרמב"ם זבחים פ"ד (מה:); רמב"ם טומאת אוכלין יז; מנ"ח קמה,ו; נוב"ק י"ד ד;

חדושי הגר"ח הלוי פסוה"מ יח,ב).

ב. קידוש העצים בכלי; התוס' (כאן ובזבחים לד) מפרשים דהיינו על ידי השיפוי המתקנם למערכה,

שהיה נעשה בקרדום מיוחד של הקדש. ויש מפרשים בחתייתם במחתה על המזבח

עם הגחלים (ערש"י זבחים לד. ד"ה שקידשו). ויש מהאחרונים שכתב שהעצים שהניחום על המזבח